МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу виконавчої влади у сфері освіти і науки)

Національний університет «Запорізька політехніка»
(повне найменування закладу вищої освіти)

Кафедра «Менеджмент»
(найменування кафедри, яка відповідає за дисципліну)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан ФЕУ
Владислав КОРОЛЬКОВ

_____
«30» 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК23 «Державне та регіональне управління»
(код і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 «Менеджмент»
(код і найменування спеціальності)

освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування»
(назва освітньої програми (спеціалізації)

факультет економіки і управління
(найменування факультету)

мова навчання державна

Запоріжжя – 2023 рік

2

Робоча програма «Державне та регіональне управління» для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)

спеціальності 073 «Менеджмент»,
освітня програма (спеціалізація) «Менеджмент організацій та адміністрування».
(назва освітньої програми (спеціалізації))

«28» 08 2023 року – 18с.

Розробники: ПАНКОВА А.Ю., доцент кафедри менеджменту, кандидат економічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри
менеджменту

Протокол від « 29 » 08 2023 року № 1

Завідувач кафедри Менеджменту
(найменування кафедри)

« 29 » серпня 2023 року _____ (Тетяна ПУЛІНА)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки та управління
(найменування факультету)

Протокол від « 30 » 08 2023 року № 43

« 30 » серпня 2023 року Голова _____ (Владислав КОРОЛЬКОВ)
(підпис) (прізвище та ініціали)

© Запоріжжя, 2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>-</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань 073 «Менеджмент»</td><td colspan="2" rowspan="2">нормативна</td></tr>
<tr><td>спеціальність (професійне спрямування): 073 «Менеджмент»</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="5">Кваліфікація (професійне спрямування):Бакалавр «Управління та адміністрування», спеціальність: 073 «Менеджмент».</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 1</td><td>2-й</td><td>2-</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання ___-_

(назва)</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин - 120</td><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="9">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних
-
самостійної роботи здобувача –</td><td rowspan="9">Освітньо-кваліфікаційний рівень:
Бакалавр</td><td>30 год.</td><td>30 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>14 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>76 год.</td><td>76 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання:

год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 45% до 55%

для заочної форми навчання – 10% до 90%

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Державне та регіональне управління» є формування сучасного мислення на основі спеціальних знань в галузі управління на національному та регіональному рівнях; набуття вмінь та формування компетенції, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування; розуміння основних засад регулювання господарських процесів, форм і методів їх реалізації в сучасних умовах, визначення актуальних проблем економічної політики в Україні та засобів їх розв'язання.

Завданням вивчення дисципліни є теоретична підготовка здобувачів з питань загальних положень, принципів та методів організації системи державної та регіональної влади та місцевого самоврядування на адміністративній території та ефективне використання регіонального сукупного потенціалу. знань про загальні принципи, форми та методи управління адміністративною територією і отримання спеціальних знань необхідних для практичної управлінської діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 4 Здатність бути критичним і самокритичним

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

фахові компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 11 Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

СК14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

СК 18. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

СК 19. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку

СК 20. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати

Очікувані програмні результати навчання:

ПР1 З’ясовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ПР4 Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

ПР12 Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

ПР15 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності

ПР 19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

ПР 20. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку

Міждисциплінарні зв’язки:

Пререквізітами та постреквізітами дисципліни «Державне та регіональне управління» є дисципліни згідно структурно-логічної схеми підготовки здобувача вищої освіти.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Тема 1. Основи теорії державного управління

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Державне управління як системне суспільне явище. Системні характеристики державного управління. Теорія систем та управління. Фундаментальні процеси управління: планування, організація, управління, в'язок. Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Об'єкт державного управління та предмет вивчення. Основні теорії державного управління: економічна теорія держави; теорія суспільного вибору (суспільний договір, «фіаско держави», мінімізація трансакційних витрат); теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі); теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування).Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як навчальної дисципліни. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління. Структура курсу «Державне та регіональне управління».

Тема 2. Державна влада та державне управління

Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Категорія влади. Державна влада як складова державно-владного механізму. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми. Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання.Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація функцій державного управління. Характеристика загальних (основних) та спеціальних (спеціалізованих) функцій. Допоміжні функції. Основні напрями діяльності в системі державного управління.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно- інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації. Уряд і державне управління.Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади. Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах.

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративнихорганів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону. Основні напрями регіонального управління: управління природно- ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону. Механізми реалізації регіональної політики держави:інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні.

Змістовий модуль 2. Менеджмент органів державної влади.

Тема 6. Регіональні органи державного управління

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків. Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

Тема 7. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні:територіальна громада, представницькі органи місцевого самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.Громадянин в державному управлінні. Поняття і основні характеристики громадянства. Права, свободи і обов'язки громадян: система закріплення. Взаємовідносини громадян і органів державного управління.

Тема 8. Внутрішня організація та управління органу державної влади

Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів державної влади в Україні. Орган влади як об'єкт організації. Організація як процес і функція управління.

Сутність і особливості менеджменту органу державної влади, регламент його діяльності. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Підготовка та прийняття рішень в органах державної влади. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади. Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

Тема 9. Державна служба в Україні

Державна служба: поняття, риси, функції, принципи, види, організація. Система правових актів про державну службу та правовий статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців.

Проходження державної служби та управління державною службою. Атестація державних службовців. Етика поведінки державних службовців. Управління державною службою. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.

Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.

Тема 10. Ефективність державного управління.

Державний контроль у сфері виконавчої влади

Поняття ефективності в управлінні. Чинники та критерії ефективності державного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління.

Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Види контролю. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління.												
Тема 1. Основи теорії державного управління	8	2	1	-	-	5	6,6	0,4	0,2	-	-	6
Тема 2. Державна влада та державне управління	14	4	2	-	-	8	13,9	0,7	0,2	-	-	13
Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку	14	3	2	-	-	7	12,9	0,7	0,2	-	-	12
Тема 4. Роль різних	12	3	1	-	-	8	13,8	0,6	0,2	-	-	13

гілок влади у процесі державного управління												
Тема 5. Державне управління на регіональному рівні	12	3	1	-	-	8	12,8	0,6	0,2	-	-	12
Разом за змістовим модулем 1	**60**	**15**	**7**	**-**	**-**	**38**	**62**	**3**	**1**	**-**	**-**	**56**
Змістовий модуль 2. Менеджмент органу державної влади.												
Тема 6. Регіональні органи державного управління	12	3	2	-	-	7	12,8	0,6	0,2	-	-	12
Тема 7. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні	12	3	1	-	-	8	12,8	0,6	0,2	-	-	12
Тема 8. Внутрішня організація та управління органу державної влади	12	3	2	-	-	7	11,8	0,6	0,2	-	-	11
Тема 9. Державна служба в Україні	12	3	1	-	-	8	10,8	0,6	0,2	-	-	10
Тема 10. Ефективність державного управління	10	3	1	-	-	8	11,8	0,6	0,2	-	-	11
Разом за змістовим модулем 2	**60**	**15**	**7**	**-**	**-**	**38**	**60**	**3**	**1**		**-**	**56**
Всього годин	**120**	**30**	**14**		**-**	**76**	**120**	**6**	**2**	**-**	**-**	**112**

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заоч.
1	Основи теорії державного управління Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління.	2	
2	Державна влада та державне управління Основи побудови організаційної структури державного управління. Моделі державного управління: світовий досвід.	2	
3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку Специфіка управління у сфері культури та ідеології. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я.	1	
4	Роль різних гілок влади в процесі державного управління Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль	1	0,5

	судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади.		
5	Державне управління на регіональному рівні Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління.	1	0,5
6	Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні Центральні органи виконавчої влади. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Регіональні органи виконавчої влади.	1	
7	Центральні органи виконавчої влади Територіальні' органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.	2	0,5
8	Регіональні органи державного управління Відносини місцевих державних адміністрацій у системі вертикальних та горизонтальних зв'язків. Управління факультативними територіальними одиницями.	2	
9	Місцеве самоврядування та його особлива роль в державному управлінні. Громадянин в державному управлінні. Поняття і основні характеристики громадянства. Права, свободи і обов'язки громадян: система закріплення.	-	
10	Внутрішня структура, організація та управління органів державної влади Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні.	2	0,5
	Всього	14	4

7. Теми лабораторних занять

8. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи студента.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

– опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

– вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

– підготовка до семінарських, практичних (лабораторних) занять та виконання домашніх завдань;

– систематика вивченого матеріалу курсу перед написанням модулів та підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

– виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді на науковій студентській конференції та/або публікацією статті (тез доповіді) у науковому збірнику, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, підготовка та проведення студентом на практичному занятті міні-лекції, складання словника по курсу, розробка тематичного кросворду, написання реферату за заданою тематикою тощо).

Всі завдання самостійної роботи поділяються на обов'язкові та вибіркові. До обов'язкових належать завдання, які студенти мають виконувати обов'язково впродовж вивчення даної дисципліни. Вибіркові включають альтернативні завдання, серед яких студент на власний розсуд обирає конкретні завдання з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заоч.
1	Основи теорії державного управління. Місце управлінського обліку в системі облікової інформації. Територія як соціально-економічна система. Сутність муніципального управління.	11	10,5
2	Державна влада та державне управління Повноваження органів місцевого самоврядування щодо управління рухомим та нерухомим майном територіальної громади. Зміст поняття "Державне управління". Суб'єкт та об'єкти муніципального управління.	13	12,5
3	Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку Повноваження голови адміністративно- територіального утворення щодо управління об' єктами житлово-комунального господарства. Зміст поняття "Регіональне управління" Функції державного управління та їх класифікація .	11	11
4	Роль різних гілок влади в процесі державного управління Основні напрями вдосконалення системи територіального управління Загальні принципи регіонального управління.Повноваження органів місцевого самоврядування щодо управління міським громадським транспортом.	11	14
5	Державне управління на регіональному рівні Основні напрями вдосконалення системи територіального управління. Функції муніципального управління та їх класифікація. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо управління об'єктами соціальної сфери.	13	12
6	Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні Повноваження органів місцевого самоврядування щодо управління об'єктами громадського харчування та побутового обслуговування.	8	12,5
7	Центральні органи виконавчої влади Принципи, цілі та функції державного управління. Особливості управління об'єктами комунальної власності. Взаємозв'язок прогнозування, планування, організації, мотивації, аналізу, контролю та координації на регіональному та місцевому рівнях.	8	14
8	Внутрішня організація та управління органу державної влади Принципи регіональної внутрішньої політики. Повноваження органів місцевого самоврядування	8	11,5
9	Державна служба в Україні Повноваження міських рад щодо регулювання земельних відносин. Державне управління депресивними регіонами. Засади державної регіональної політика в Україні.	8	11
10	Оцінювання ефективності та якості державного управління	6	11
	Разом	76	120

9. Індивідуальні завдання

Для здобувачів денної форми навчання – за методом аналізу конкретних навчальних ситуацій (case study).Для здобувачів заочної форми навчання – контрольна робота.

10. Методи навчання

Викладання курсу передбачає використання наступних груп методів навчання:

1) словесні методи:

- *розповідь* - цей метод передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання здобувачів вищої освіти до створення в уяві певного образу;
- *пояснення* - метод, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону;
- *бесіда*, як метод, передбачає використання попереднього досвіду здобувачів вищої освіти з певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань;
- *навчальна дискусія* – метод передбачає проведення навчальних групових дискусій / обговорень з певної проблеми в малих групах;
- *лекція* - передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою;

2) наочні методи:

- *ілюстрація* - передбачає розкриття сутності предметів і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, графіки);
- *демонстрація* - метод, який характеризується рухомістю засобу демонстрування (наприклад, перегляд навчального кінофільму);

3) практичні методи, які сприяють формуванню та закріпленню практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань. Ця група методів включає до себе виконання *вправ, практичних робіт,* аналіз *проблемних ситуацій*, проведення *досліджень, ділових ігор,* підготовк*у есе, рефератів* тощо.

11. Очікувані результати навчання з дисципліни

Програмні результати навчання	Очікувані результати навчання з дисципліни
ПР1 З’ясовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Здатність до розуміння державного регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону
ПР4 Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень	Здатність до розуміння основних напрямів регіонального управління: управління природно- ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону. Механізми реалізації регіональної політики держави:інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні.
ПР12 Оцінювати правові,	Здатність розрізняти систему органів публічної влади.

соціальні та економічні наслідки функціонування організації	Законодавчу владу в системі державного управління. Здатність розуміти поняття судова влада у системі державного та регіонального управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи.Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження. Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні.
ПР15 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності	Здатність розрізняти поняття та класифікація методів державного та регіонального управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально- психологічні та неформальні методи впливу. Основи побудови організаційної структури державного та регіонального управління.
ПР 19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції	Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання. Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації. Уряд і державне управління. Здійснення судової влади. Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах.
ПР 20 Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку	Здатність до розуміння сутності сучасної держави. Основні риси держави. Категорія влади. Державна влада як складова державно-владного механізму. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми. Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях

ПР1 З’ясовувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ПР4 Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень

ПР12 Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації

ПР15 Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності

ПР 19. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

ПР 20. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку

12. Критерії оцінювання

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»**, контрольні заходи включають в себе вхідний, поточний, рубіжний (модульний, тематичний, календарний), відстрочений, підсумковий та семестровий контроль, а також комплексні контрольні роботи та ректорські контрольні роботи.

Система контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «включає в себе вхідний, поточний, рубіжний та підсумковий контроль.Також, за окремим наказом ректора, може проводиться ректорський контроль знань здобувачів вищої освіти.

Вхідний контроль проводиться на початку вивчення нового курсу з метою визначення рівня підготовки здобувачів вищої освіти з дисциплін, які забезпечують цей курс. Контроль проводиться на першому занятті за завданнями, які відповідають програмі попередньої дисципліни.

За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги здобувачам вищої освіти, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться викладачами під час аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів вищої освіти до виконання конкретної роботи.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни є:

- відвідування лекційних та практичних занять;
- систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
- виконання обов’язкових завдань самостійної роботи;
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проектів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти *денного відділення* поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямами:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, участь в експресопитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).
- виконання індивідуальних дослідницьких завдань (за вибором здобувача вищої освіти або викладача);
- участь в конференціях, конкурсах наукових робіт та інноваційних проектів, олімпіадах.

Для здобувачів вищої освіти *денного відділення* поточний контроль та оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за наступними напрямами:

- робота на лекціях (присутність на лекційних заняттях, участь в експресопитуванні (тестуванні); участь у навчальній дискусії);
- робота на практичних заняттях (присутність на заняттях, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, усне опитування, тестування, рішення практичних задач, участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання, участь у діловій грі, тощо).

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією під час проведення іспиту і враховуються викладачем при визначенні результатів рубіжного контролю та підсумкової оцінки з дисципліни.

Рубіжний (модульний, тематичний, календарний) контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної

частини навчальної програми дисципліни. Проводиться у вигляді модульної контрольної роботи або за результатом поточного контролю.

Підсумковий контроль з дисципліни проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньому ступені або на окремих його завершених етапах за 100-бальною системою, національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль з дисципліни проводиться у формі семестрового екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни,
встановлені робочим навчальним планом, індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти. Завдання екзамену включають теоретичні питання з курсу та практичне завдання.

Також передбачається порядок зарахування пропущених занять: усне відпрацювання пропущеної теми на встановлених за графіком викладача консультаціях з наданням конспекту лекційного або практичного заняття.

** Положення про організацію освітнього процесу Національного університету «Запорізька політехніка» / Укладачі: В. Грешта та ін. НУ «Запорізька політехніка», 2021. 41 с.

Підсумкова оцінка із дисципліни, яка виставляється в екзаменаційну відомість, є сумою балів за різні види навчальної роботи.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною шкалою.

Під час контролю враховуючи види робіт, які надані в таблиці.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ				
Види роботи		Кіль кість	Оцінка за 1 вид роботи	Всього за вид
1 Письмова робота				
	Тести	7	2	14
	Практичне завдання	1	10	10
	Теоретичні питання	2	8	16
	УСЬОГО	10	-	40
2 Робота студента на протязі модульного тижня				
.1	Конспект лекцій	1	3	3
.2	Рішені і здані задачі (1 комплект)	10	2	20
.3	Робота в аудиторії (оцінки, які студент отримував на	1	5	5
	Тести для поточного	12	2	24
	Самостійна робота	1	4	4
	Присутність на занятті	1	4	4
	УСЬОГО	6	-	60
	РАЗОМ			100 балів

Підсумковий контроль визначається як середня двох контролів за перший та другий модулі.

Розподіл балів, які отримують студенти при поточному оцінюванні знань (екзамен)

Поточне тестування та самостійна робота												Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						40	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
										5	5		

Т1, Т2 ... Т12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
60 – 100	60 – 100	зараховано
1-59	незадовільно	не зараховано

\14. Методичне забезпечення

Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни «Державне та регіональне управління» для здобувачів вищої освіти спеціальності спеціальність 073 «Менеджмент», освітня програма «Менеджмент організацій та адміністрування». /Укл.: А.Ю.Панкова. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2019, - 54 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
4. Закон України Про зовнішньоекономічну діяльність від 16.04.1991 № 959XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
5. Закон України Про режим іноземного інвестування від 19.03.1996 № 93/96ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.Zakon1.Rada.gov.ua.
6. Закон України Про державне прогнозування і розроблення програм економічного і соціального розвитку України від 23.03.2000 № 1602-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
7. Закон України Про Національний банк України від 20.05.1999 № 679XIV[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
8. Закон України Про банки і банківську діяльність від 07.12.2000 № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.
9. Закон України Про місцеве самоврядування від 21.05.1997 № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

10. Закон України Про зайнятість населення від 05.07.2012 № 5067-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

11. Закон України Про основи національної безпеки України від 19.06.2003 № 964-IV[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

12. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13.10.1992 № 2673-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

13. Закон України Про інноваційну діяльність від 04.07.2002 № 40-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua. 14. Закон України Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності № 4231-VI від 13.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

15. Закон України Про інноваційну діяльність Закон України № 3715-VI від 08.09.2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

16. Закон України Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні від 22.03.2012 р. № 4618-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon1.rada.gov.ua.

Основні джерела

1. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко , С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с.

2. Оніщик А.В. Державне та регіональне управління. Навчально-методичний посібник. Олді+.2022.166 с.

3. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Навчальний посібник 2020. 372 с.

4. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеєва, В. К. Лебедєва; під.ред. О.Ю. Бобровської та Т.О. Савостенко. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2018. 280 с.

5. Жук М.В. Регіональна економіка : Підручник. / К.: ВЦ "Академія", 2018. 416 с.

6. Державне та регіональне управління : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / С. І. Архієреєв, Н. Н. Губанова, О. В. Кузьменко, А. С. Митрофанова ; за ред. проф. С. І. Архієреєва. – Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. 128 с.

7 .Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куйбіда В. С., Ткачук А. Ф. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень: навч. посіб. / [А. П. Лелеченко, О. І. Васильєва, В. С. Куйбіда, А. Ф. Ткачук] К. : 2017. 110 с. Режим доступу: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/202

8. Аверкина М.Ф. Забезпечення стійкого розвитку міст та агломерацій: теорія, методологія, практика : [монографія]. / Луцьк : РВВ Луцького НТУ, 2015. 496 с.

9. Матвеєва О. Ю., Лебедєва В. К.; під.ред. О.Ю. Бобровської та Т.О. Савостенко. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2018. 280 с.

10. Жук М.В. Регіональна економіка : Підручник. / К.: ВЦ "Академія", 2018. 416 с.

11. Державне та регіональне управління : навч.посібник/ А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, О.П. Дудкіна; за заг. ред. А.Ф. Мельник .Тернопіль. 2014. 452 с.

Додаткові джерела

1. Бодров В. Г. Державне регулювання інноваційної модернізації промислового комплексу України : наукове видання К. : НАДУ, 2010. 73 с.

2. Бюджетна політика у контексті соціально-економічного розвитку України : у 6 т. / редкол.: М. Я. Азаров (голова) та ін. Т. 5. Реформування міжбюджетних відносин і зміцнення фінансової основи місцевого самоврядування К. : НДФІ, 2004. 400 с.

3. Господарський кодекс України від 09.01.2007 р. № 549 // Відомості Верховної Ради. 2007. № 12. С. 106.

4. Економічна теорія: Макро- та мікроекономіка : підручник / за ред. З. Ватаманюка, С.

Панчишина. - К. : ВД "Альтернативи", 2005. 606 с.

5. Запатріна І. В. Розвиток системи державного капітального інвестування в Україні.Фінанси України. 2009. № 4. С. 53-64.

6. Ковтун О. І. Державне регулювання економіки : практикум К. : Ліра-М, 2012.340 с.

7. Піхоцький В. Ф. Ефективність бюджетної політики як інструмент соціально-економічного розвитку України. Фінанси України. 2010. № 2. С. 30-37.

8. Щетинін А. І. Політична економія : підручник.К. : ЦУЛ, 2011. 480 с.

Ресуси мережі Internet

1. Башнянин Г. І. Регулювання економічних систем і його типи [Електронний ресурс] / Г. І. Башнянин, Г. С. Третяк, О. М. Мартин. - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.Ua/portal/chem_biol/17_2/135_Basznianyn_17_2 .pdf.

2. Зайдель М. І. Економічна політика незалежної України: деякі підсумки та перспективи [Електронний ресурс] / М. І. Зайдель. - Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Grani/2012_1/40.pdf.

3. Лапчук Я Зміст і цілі грошово-кредитної політики [Електронний ресурс] / Я. Лапчук. - Режим доступу : http://www.nbuv. gov. ua/portal/Lapczuk. pdf.

4. Лозова О. Роль грошово-кредитної політики в стимулюванні інноваційного розвитку вітчизняної економіки [Електронний ресурс] / О. Лозова. - Режим доступу : http://www. nbuv.gov. ua/portal/Soc_G u m/Gev/2011 _2. pdf.

5. Мордвінов О. Г. Досвід формування механізму регуляторної політики в США та можливості застосування його в Україні [Електронний ресурс] / О. Г. Мордвінов, М. А. Погрібняк. - Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Ptdu/2011_2/files/PD211_28.pdf.

6. Офіційний сайт Верховної Ради України. - Режим доступу: http://www.portal.rada.gov.ua.

7. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та розвитку. - Режим доступу : http://in.ukrproject.gov.ua.

8. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. - Режим доступу : http://www.ukrstat.gov.ua.